

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні кафедри
оподаткування
Протокол № 6 від 21.01. 2016 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"Податкова система"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладачі: доцент, к.е.н. Єніна-Березовська А.О.

Відповідальний за випуск
зав. каф. доцент, к.е.н. Найденко О.Є.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Податкова система України існує понад 20 років і за цей час стала важливою сферою економіки країни. Головна мета податкової системи полягає в реалізації напрямів податкової політики для забезпечення наповнення доходної частини бюджету. Податкова система України є найбільш динамічна сфера економіки, оскільки зазнає постійних змін та коригувань, що з одного боку є позитивним моментом, але з іншого – заважає суб'єктам господарювання здійснювати стратегічне та податкове планування. Останні зміни, які відбулися наприкінці 2014 року значною мірою вплинули на економічні процеси в Україні. Зміни, які сталися в оподаткуванні в основному торкнулися податку на додану вартість (електронна система адміністрування податку), податку на прибуток підприємств (перехід на правила бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємств), акцизного податку (впровадження акцизного податку на роздрібну торгівлю), єдиного податку (зменшення кількості груп платників податку). Всі ці зміни викликають певний інтерес фахівців в сфері оподаткування.

Навчальна дисципліна «Податкова система» буде корисна майбутнім економістам, фінансистам, бухгалтерам тим, хто збирається здійснювати підприємницьку діяльність.

Метою дисципліни "Податкова система" є формування у студентів компетентностей щодо побудови податкової системи України в рамках податкової політики держави.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики;

ознайомлення з особливостями діяльності Державної фіскальної служби України;

вивчення методики розрахунків та порядку сплати податків і зборів;

аналіз особливостей та умов перекладання податків;

дослідження організації альтернативних систем оподаткування,

виявлення умов, мотивів та наслідків ухилення платників від сплати податків.

Об'єктом навчальної дисципліни є – податкова система держави.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення теоретичних аспектів і методичних рекомендацій щодо побудови податкової системи України.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: "Економіка підприємства", "Фінанси", "Фінанси підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

знати принципи та структуру податкової системи України;

знати класифікацію податків та їх основні елементи;

знати види відповідальності за порушення податкового законодавства;

права і обов'язки, відповідальність платників податків і зборів.

вміти:

пояснювати взаємозв'язок податкової системи та податкової політики;

пояснювати права та обов'язки платників податків та контролюючих органів;

володіти функціями державного та корпоративного податкового менеджменту;

обчислювати суму податкових зобов'язань за податками та зборами;

володіти способами перекладання податків;

відрізняти процеси ухилення від оподаткування та податкової оптимізації в рамках діючого законодавства.

Отримані знання є необхідними для фахівців з оподаткування, планування податків, податкових менеджерів, приватних підприємців, керівників малих підприємств.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, наведеними в табл. 1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в табл. 2.

Таблиця 1.

**Професійні компетентності, які отримують студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Знати теоретичні основи податкової системи України та порядок обчислення податків та зборів	Знати основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентується податкова система держави
	Пояснювати економічну сутність податкової системи та податкової політики держави
	Знати права та обов'язки платників податків та контролюючих органів у сфері оподаткування
	Знати основні складові податкового менеджменту
	Знати особливості оподаткування непрямими податками
	Знати особливості оподаткування прямими податками та зборами
	Знати порядок оподаткування місцевими податками та зборами
	Знати порядок оподаткування суб'єктів малого підприємництва
	Знати законні та незаконні способи ухилення від сплати податків

Таблиця 2

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Податкова система"
за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сутність та види податків					
Використовувати знання щодо теоретичних характеристик податків в практичній діяльності	Сутність та основні характеристики податків	Основні характеристики податків, функції та елементи податків; знати види податків	Вміти застосовувати теоретичні знання на практиці	Обґрунтування рішень щодо класифікації податків	Приймати рішення щодо визначення переліку податків до сплати залежно від правового статусу платника
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки					
Використовувати знання щодо стратегії розвитку податкової політики	Здійснювати моніторинг змін напрямів розвитку податкової політики	Володіння системою знань з проведення комплексного статистичного дослідження та податкової політики України	Вміти застосовувати практичні навички з проведення дослідження податкової політики	Обґрунтування рішень щодо розвитку податкової політики	Самостійність рішень щодо вибору методів та принципів організації процесу оподаткування відповідно до діючої податкової політики
Тема 3. Організація податкової системи					
Використовувати знання щодо організації податкової системи України	Здійснювати постійний моніторинг податкового законодавства	Основні принципи організації податкової системи	Вміти застосовувати знання щодо оцінки діючої податкової системи	Обґрунтування рішень щодо поліпшення ефективності податкової системи	Самостійність обґрунтування основних принципів побудови податкового законодавства

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування					
Використовувати знання щодо прав органів ДФС, їх обов'язків та відповідальності	знати права органів ДПС України, обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів	Порядок відбору платників податків для проведення перевірок	Вміти проводити податкові перевірки	Організація проведення податкових перевірок та оформлення результатів	Самостійність прийняття рішень відносно необхідності проведення перевірок
Тема 5. Податковий менеджмент					
Використовувати знання щодо ведення обліку платників податків	Порядок ведення обліку платників податків та податкового обліку на підприємстві	Порядок обліку платників податків та їх реєстрації	Вміти складати податкову документацію	Організація документообігу з основних податків та первинних документів	Самостійність складання звітності з податкового обліку
Тема 6. Податок на додану вартість					
Використовувати знання щодо ведення обліку та складання звітності з податку на додану вартість	Порядок ведення податкового обліку платниками податку на додану вартість	Порядок проведення перевірки платників податку на додану вартість	Вміти складати податкову документацію з податку на додану вартість	Організація документообігу в рамках податку на додану вартість на підприємстві	Самостійність складання звітності з податку на додану вартість
Тема 7. Акцизний податок					
Використовувати знання щодо розрахунку зобов'язання, обліку та складання звітності з акцизного податку	Порядок ведення податкового обліку платниками акцизного	Порядок проведення перевірок правильності нарахування та сплати акцизного податку	Вміти розраховувати податкове зобов'язання з акцизного податку	Організація документообігу з акцизного податку підприємствами виробництва та реалізації підакцизних товарів	Самостійність визначення податкових наслідків з окремих господарських операцій у рамках акцизного податку

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Мито					
Використовувати знання щодо застосування певних методів формування митної вартості продукту	Виділяти сутність мита, як джерела доходів бюджету і як засобу регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Характеризувати види мита	Вміти складати розраховувати мито	Організація документообігу в рамках мита	організовувати процес оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності
Тема 9. Перекладання податків					
Використовувати знання щодо особливостей простого та складного перекладання податків	Вміти описувати особливості розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку	Порядок розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку	Вміти аналізувати механізм перекладання податків при формуванні ціни продукту	Організація процесів запобігання перекладання податків	Самостійність визначення умов, які сприятимуть запобіганню перекладання податків
Тема 10. Податок на прибуток підприємств					
Використовувати знання щодо ведення обліку та визначення суми податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств	Визначати доходи звітного періоду; визначати витрати звітного періоду з урахуванням витрат подвійного призначення	Порядок обліку доходів, амортизації основних засобів	Вміти розраховувати оподатковуваний прибуток, розраховувати собівартість продукції з урахуванням амортизаційних відрахувань	Формулювати принципи оподаткування прибутку підприємств	Самостійність організації податкового обліку з податку на прибуток підприємств
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб					
Використовувати знання щодо ведення обліку та визначення суми податкового зобов'язання та складання звітності з податку на доходи	Знати структуру податку й вміти формувати оподатковуваний дохід; застосовувати податкову знижку до річного доходу	Порядок обліку доходів, застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки	Вміти розраховувати податок при застосуванні податкової соціальної пільги та різних ставок	Розрізняти механізм застосування податкової соціальної пільги при різних умовах	Організовувати процес розрахунку і сплати ПДФО, а також декларування доходів фізичних осіб

фізичних осіб					
---------------	--	--	--	--	--

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 12. Плата за ресурси та послуги					
Використовувати знання щодо формування бази оподаткування з ресурсних платежів	Порядок ведення податкового обліку платниками податку з ресурсних платежів	Характеризувати ресурсні платежі як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів	Вміти скласти податкову документацію з інших податків та зборів	Організація документообігу в рамках ресурсних платежів	Самостійність оцінювання впливу ресурсних платежів на економічне та раціональне використання ресурсів
Тема 13. Майнові податки та збори					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкових зобов'язань та складання звітності з майнових податків	Порядок розрахунку податкових зобов'язань з майнових податків	Характеризувати майнові податки як інструменти впливу на економічно-соціальний розвиток певного регіону	Вміти скласти податкову документацію майнових податків	Організація документообігу в рамках майнових податків	Самостійність рішень щодо доцільності майнових податків в системі оподаткування
Тема 14. Місцеві податки і збори					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкових зобов'язань та складання звітності з місцевих податків та зборів	Порядок формування бази оподаткування та розраховувати місцеві податки та збори	Формулювати економічну сутність та значення місцевих податків та зборів	Вміти скласти податкову документацію з місцевих податків та зборів	Організація документообігу з місцевих податків та зборів	Самостійність організації обліку місцевих податків та зборів

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкового зобов'язання та складання звітності суб'єктами малого підприємництва	Знати показники розрахунку суми єдиного податку; розраховувати єдиний податок	Характеризувати критерії переходу платників податків на спрощену систему оподаткування та особливості повернення на звичайну систему оподаткування	Вміти скласти податкову документацію з єдиного податку	Організація документообігу в рамках єдиного податку	Самостійність рішень щодо доцільності переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності
Тема 16. Ухилення від податків					
Використовувати знання щодо законних та незаконних способів ухилення від сплати податків	Розмежовувати законні та незаконні способи мінімізації податкових платежів	Знати особливості організаційно-правового забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження	Визначати ризики та можливості для підприємства, викликані змінами податкової політики держави	Розраховувати ризики підприємства при використанні незаконних способів мінімізації податкових платежів	Оцінювати вплив податків на фінансові результати діяльності підприємства

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки

Тема 1. Сутність та види податків

1.1. Сутність податків

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання.

1.2. Класифікація податків

Розподіл податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал, споживання. Види прямих та непрямих податків. Переваги і недоліки податків, проблеми їх справляння. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки.

Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

2.1. Податкова політика та її характеристики

Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.

2.2. Елементи та принципи податкової політики

Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.

Тема 3. Організація податкової системи

3.1. Поняття податкової системи і вимоги до неї

Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів.

3.2. Принципи побудови та організації системи оподаткування

Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування

4.1. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування

Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років.

4.2. Структура Державної фіскальної служби України

Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України.

4.3. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України

Функції Державної фіскальної служби України та її завдання. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби.

4.4. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України

Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.

4.5. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права

Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

Тема 5. Податковий менеджмент

5.1. Поняття податкового менеджменту, його цілі та завдання

Поняття "податковий менеджмент". Структура податкового менеджменту. Цілі, основні задачі та функції податкового менеджменту.

5.2. Державний податковий менеджмент

Структура та основні складові державного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування.

5.3. Корпоративний податковий менеджмент

Структура та основні складові корпоративного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

Тема 6. Податок на додану вартість

6.1. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації

Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету.. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість.

6.2. Об'єкт та база оподаткування

Об'єкт оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями.

6.3. Ставки податку

Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків.

6.4. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ

Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит.

6.5. Бюджетне відшкодування ПДВ

Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ.

6.6. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом

Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

Тема 7. Акцизний податок

7.1. Платники та об'єкт оподаткування

Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів.

7.2. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку

Ставки акцизного податку. Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку.

7.3. Строки сплати податку та подання звітності

Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

Тема 8. Мито

8.1. Об'єкти оподаткування митом

Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Об'єкти оподаткування.

8.2. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення

Митна вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів.

8.3. Види та ставки мита

Експортне та імпортне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита та їх застосування.

8.4. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету

Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

Тема 9. Перекладання податків

9.1. Основні концепції перекладення податків: Процес та модель складного перекладення податків

Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків.

9.2. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвинутою та слаборозвинутою економікою

Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

Змістовий модуль 2

Основні прямі податки та інші податки і збори

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

10.1. Платники податку на прибуток підприємств

Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств.

10.2. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду

Ставки податку. Об'єкт оподаткування.

10.3. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів

Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації.

10.4. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Строки сплати податку та подання звітності

Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб

11.1. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб

Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування

11.2. Податкова знижка

Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки.

11.3. Податкова соціальна пільга

Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги.

11.4. Декларування доходів

Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб-підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності.

11.5. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету

Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності.

Тема 12. Плата за ресурси та послуги

12.1. Структура рентної плати

Види платежів, що входять до складу рентної плати.

12.2. Об'єкти, база оподаткування та ставки

Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати.

12.3. Податкова звітність із рентної плати

Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

Тема 13. Майнові податки та збори

13.1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

13.2. Плата за землю

Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати.

13.3. Транспортний податок

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Тема 14. Місцеві податки і збори

14.1. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

14.2. Туристичний збір

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

15.1. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва.

15.2. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування

Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження.

15.3. Об'єкт, база та ставки оподаткування

Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок.

15.4. Податкова звітність

Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

Тема 16. Ухилення від податків

16.1. Види податкових правопорушень

Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

16.2. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони

Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах.

16.3. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження

Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назви теми	Програмні запитання семінарських занять
1	2
Змістовий модуль 1	
Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки	
Тема 1. Сутність та види податків	1. Сутність податків. 2. Класифікація податків
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	1. Податкова політика та її характеристика. 2. Елементи та принципи податкової політики
Тема 3. Організація податкової системи	1. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Принципи побудови та організації системи оподаткування

Продовження табл. 3.1

1	2
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	1. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. 2. Структура Державної фіскальної служби України. 3. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. 4. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права

Тема 5. Податковий менеджмент	1. Поняття податкового менеджменту, його цілі та завдання. 2. Державний податковий менеджмент. 3. Корпоративний податковий менеджмент
Тема 6. Податок на додану вартість	1. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. 2. Об'єкт та база оподаткування. 3. Ставки податку. 4. Податкові зобов'язання і податковий кредит із ПДВ. 5. Бюджетне відшкодування ПДВ. 6. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом
Тема 7. Акцизний податок	1. Платники та об'єкт оподаткування. 2. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. 3. Строки сплати податку та подання звітності
Тема 8. Мито	1. Об'єкти оподаткування митом. 2. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення. Види та ставки мита. 3. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету
Тема 9. Перекладання податків	1. Основні концепції перекладення податків: Процес та модель складного перекладення податків. 2. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування
Змістовий модуль 2 Основні прямі податки та інші податки і збори	
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	1. Платники податку на прибуток підприємств. 2. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду. 3. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Строки сплати податку та подання звітності

Закінчення табл. 3.1

1	2
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	1. Платники та об'єкт оподаткування податком із доходів фізичних осіб. 2. Податкова знижка. 3. Податкова соціальна пільга. 4. Декларування доходів. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	1. Податкова звітність із рентної плати. 2. Об'єкти, база оподаткування та ставки. 3. Структура рентної плати

Тема 13. Майнові податки та збори	1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. 2. Плата за землю. 3. Транспортний податок
Тема 14. Місцеві податки і збори	1. Туристичний збір. 2. Збір за місця для паркування транспортних засобів
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	1. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. 2. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. 3. Об'єкт, база та ставки оподаткування. Податкова звітність
Тема 16. Ухилення від податків	1. Види податкових правопорушень. 2. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для вирішення їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань із їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
1	2
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки	Завдання 1. Розрахунок податку на додану вартість (Тема 6)
	Завдання 2. Особливості розрахунку акцизного податку (Тема 7)

Змістовий модуль 2. Основні прямі податки та інші податки і збори	Завдання 3. Розрахунок величини податку на прибуток підприємства; розрахунок амортизаційних відрахувань під час визначення витрат підприємства (Тема 10)
	Завдання 4. Розрахунок податку на доходи фізичних осіб та податкової соціальної пільги (Тема 11)
	Завдання 5. Розрахунок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (Тема 13)
	Завдання 6. Особливості розрахунку місцевих податків і зборів (Тема 14)

5. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовий модуль 1		
Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки		
Тема 1. Сутність та види податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 3. Організація податкової системи	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного	Презентація результатів

	матеріалу з теми	
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 5. Податковий менеджмент	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 6. Податок на додану вартість	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 7. Акцизний податок	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 8. Мито	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 9. Перекладання податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів

Закінчення табл. 5.1

1	2	3
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 13. Майнові податки та збори	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 14. Місцеві податки і збори	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	Презентація результатів
Тема 16. Ухилення від податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд	Презентація результатів

	теоретичного матеріалу з теми	
--	-------------------------------	--

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 6.1, 6.2.).

Таблиця 6.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Сутність та види податків	Лекція проблемного характеру з питання: "Історичні аспекти виникнення й розвитку податків"
Закінчення табл. 6.1.	
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	Лекція проблемного характеру з питання: "Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави" Міні-лекція з питання: "Принципи побудови податкової системи України: аналіз та проблеми"
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	Міні-лекція з питання "Сучасний стан розвитку державної фіскальної служби України"
Тема 6. Податок на додану вартість	Лекція проблемного характеру з питання: "Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету"
Тема 7. Акцизний податок	Лекція проблемного характеру з питання: "Економічна сутність акцизного податку"
Тема 8. Мито	Міні-лекція з питання: "Мито як джерело доходів бюджету та засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності"
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	Лекція проблемного характеру з питання: "Принципи оподаткування прибутку підприємств"
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	Міні-лекція з питання: "Основні переваги податку з доходів фізичних осіб"

Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Міні-лекція з питання: "Сучасний стан спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва"
---	--

Таблиця 6.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарськи та практичні заняття)**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 1. Сутність та види податків	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Генезис податків протягом існування України	Семінари-дискусії, презентації
Тема 7. Акцизний податок	<i>Завдання.</i> Навести перелік підакцизних товарів протягом існування України	Семінари-дискусії, презентації
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	<i>Завдання.</i> Обґрунтувати доцільність переходу суб'єкту малого підприємництва на спрощену систему оподаткування	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Іванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування : навч. посібн. / Ю. Б. Іванов, К. В. Петросянц. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 272 с.

2. Іванов Ю. Б. Системы налогообложения Украины и России: структура, проблемы, тенденции развития : монография / Ю. Б. Іванов, И. А. Майбуrow. – Х. : ФЛП Либуркина Л. М. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2009. – 520 с.

3. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / під ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбуrow. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 492 с.

4. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні [Текст] : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД "ІНЖЕК", 2012. – 496 с.

5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Бухгалтерія. – № 50 (933), 2010. – 322 с.

6. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кизима та ін. – К. : Знання. – 2008. – 525 с.

7. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту: монографія / [за заг. ред. Ю. Б. Іванова]. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 496 с.

8. Теория налогообложения. Продвинутый курс : учебник для магистрантов, обучающихся по специальностям "Финансы и кредит", "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" / [под ред. И. А. Майбутова, А. М. Соколовской]. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 591 с.